

Lüksemburg Büyük Dukalığı

hakkında bilmeye değer her Şey

Coğrafya

Tarih

Yönetim biçimi

Devlet sembolleri

Ekonomi

Nüfus

Diller

Eğitim

Kültür

Lüksemburg Büyük Dukalığı hakkında bilmeye değer her şey

İçindekiler

Genel bir bakış	2
Coğrafya	4
Tarih	6
Yönetim biçimi	10
Devlet sembolleri	12
Ekonomi	14
Nüfus	18
Diller	20
Eğitim	24
Kültür	26

Genel bir bakış

Resmi adı

Lüksemburg Büyük Dukalığı

Başkenti

Lüksemburg

Milli bayram

23 Haziran

Para birimi

Avro

Coğrafya

Coğrafi koordinatları

49°37' kuzey enlemi ve 6°08' doğu boylamı

Yüzölçümü

2586 km², bunun % 85,4'ü orman ve tarımsal alan (2013)

Komşu ülkeler

Belçika, Almanya, Fransa

İklim

Lüksemburg'da ılıman bir iklim hüküm sürer. Yıllık ortalama sıcaklık -2,6°C (ortalama en düşük değer) ile 21,6°C (ortalama en yüksek değer) arasında değişir (1981-2010).

Devlet toprakları

İdari yapılanma

- 12 kanton (Capellen, Clervaux, Diekirch, Echternach, Esch-sur-Alzette, Grevenmacher, Lüksemburg, Mersch, Redange-sur-Attert, Remich, Vianden, Wiltz)
- 105 belediye
- 4 seçim bölgesi (Güney, Merkez, Kuzey, Doğu)

Adli yapılanma

- 3 sulh mahkemesi (Lüksemburg, Esch-sur-Alzette, Diekirch) içeren 2 bölge mahkemesi (Lüksemburg, Diekirch)

Nüfus

Toplam nüfus

549 700 kişi, bunun 248 900'ü yabancıdır ve toplam nüfusun % 45,3'üne denk düşer (Ocak 2014)

En yoğun nüfuslu şehirler

Lüksemburg (107 200 kişi)
Esch-sur-Alzette (32 600 kişi)
Differdange (23 600 kişi)
(Ocak 2014)

Diller

Resmi dil

Lüksemburgca (*Lëtzebuergesch*)

İdari diller

Fransızca, Almanca, Lüksemburgca

Yönetim biçimi

Devlet şekli

Anayasal monarşi biçiminde parlamenter demokrasi

Devlet başkanı

Grandük Henri
(Tahta çıkışı: 7 Ekim 2000)

YARARLI ADRESLER

Institut national de la statistique et des études économiques (Statec) (Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü)

Centre administratif Pierre Werner
13, rue Erasme
L-1468 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-84219
info@statistiques.public.lu
www.statistiques.lu

Service information et presse du gouvernement

(Hükümet Basın ve Enformasyon Dairesi)
33, boulevard F.D. Roosevelt
L-2450 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-82181
info@sip.etat.lu
www.gouvernement.lu
www.luxembourg.lu

Office national du tourisme (Ulusal Turizm Dairesi)

B.P. 1001
L-1010 Luxembourg
Tel.: (+352) 42 82 82 10
info@visitluxembourg.com
www.visitluxembourg.com

Önerilen web siteleri

www.luxembourg.lu
www.promoteluxembourg.com
www.etat.lu

Lüksemburg Büyük Dukalığı Batı Avrupa'nın ortasında Belçika, Almanya ve Fransa'nın arasında yer alır. Ülke iki doğal bölgeye ayrılır: Kuzeyde Ösling ve doğuda bulunan Moselle Vadisi ile güneyde "Minette Havzası"nı kapsayan Gutland.

Ülkenin toplam yüzölçümü 2586 km²'dir. Bunun 828 km²'si Ösling'e ve 1758 km²'si Gutland'a aittir.

Başkent

Lüksemburg kenti deniz seviyesinden 300 m yüksekliktedir. Başkent, sarp kayalık bir yayla üzerine kurulu modern semtler ile aşağı kentte bulunan Grund, Clausen ve Pfaffenthal adlı üç semt arasındaki karşıtlıkla şaşırtır.

1960'lı yıllardan beri kentin kuzeydoğusundaki Kirchberg Yaylası'nda Avrupa kurumlarının yerleştiği Avrupa semti bulunur.

Bölgeler

Bölgesel çeşitlilik Ösling ve Gutland adlı iki ana bölgeye ayrılan Büyük Dukalık'ın çekici olmasında önemli bir rol oynar.

• Kuzeydeki **Ösling** Ardenler silsilesinin bir parçasıdır ve Almanya'daki Eifel ile birleşir. Sık ormanlarla kaplı bu bölge ülke topraklarının üçte birini (% 32) oluşturur ve çok sayıda turist çeker. Ülkenin bu bölgesinde 560 m ile Lüksemburg'un en yüksek noktası (Wilwerdange) bulunur. Burada deniz seviyesi üzerinde köyler, ırmaklar ve göller vardır. Dik yamaçlar meşe ve karaçam ormanları ile kaplıdır. İklim burada sertleşir. Bu bölgenin en önemli şehirleri Wiltz, Clervaux ve Vianden'dir.

- Ösling'in kuzeyindeki Troisvierges Yaylası genellikle tarım arazilerinden oluşur ve az ormanlıktır. Burası Lüksemburg'un en soğuk ve aynı zamanda en çok yağış alan bölgesidir.
- Wiltz Havzası'nın güneyinde akarsuların geçtiği Ardenler Yaylası şekiller ve renkler arasındaki tezat ile yaylalar ve ormanların şekillendirdiği manzaralarıyla Ösling'in en tipik kısmıdır.

Ösling ve Gutland arasındaki sınır bölgesi, çeşitli ve verimli toprakları sayesinde ülkenin en önemli tarım bölgelerinden biridir.

• Ülkenin güneyinde ve ortasında yer alan **Gutland** başkentle birlikte ülkenin geri kalan (% 68) kısmını kapsar. Burası genellikle tarlalar ve ormanlarla kaplıdır. Önemli bölgeleri şunlardır:

- Lüksemburg'un kumtaşı yaylası Gutland'ın önemli kısmını teşkil eder. Lüksemburg'un en güzel ormanlık alanlarını kapsar.
- Marn çöküntü alanları Gutland'ın en büyük ve en tipik manzaralarını oluşturur. Lüksemburg'un jura ve kumtaşı yamaçlarının eteklerinde uzanır ve geniş vadilerden oluşur. Bu alanın üçte ikisi tarımsal olarak işlenir.
- Moselle Vadisi büyüklüğü ve manzara çeşitliliği nedeniyle Lüksemburg'un en görkemli vadisidir. Özellikle bağcılık burayı ülkenin turizm açısından en önemli çekim noktalarından biri yapmıştır.
- Lüksemburg'un Küçük İsviçresi Müllerthal, Moselle Vadisi'nin kuzeyinde Alman sınırındadır. Bu bölgenin en önemli yerleşim alanı Echternach Lüksemburg'un en eski kentlerinden biridir.

Mosel bölgesi: Nehir ve üzüm bağları
© ONT

- Kızıl Topraklar marn çöküntü alanlarının güneyinde yer alır. Kızıl topraktan demir cevheri elde edildiğinden, sanayi bölgeye damgasını vurmuştur - bu yüzden bu bölge Lüksemburgca "Minett" olarak adlandırılır (*minette*, Fransa'nın Lorraine bölgesinde demir cevherine verilen isim). En önemli şehirleri: Büyük Dukalık'ın ikinci büyük şehri Esch-sur-Alzette, Differdange ve Dudelange.
- 24 km'lik bir mesafe boyunca uzanan Yedi Saraylar Vadisi'nde Mersch, Schoenfels, Hollenfels sarayları ile Ansembourg'un iki sarayı Septfontaines ve Koerich Sarayları bulunur. Bu saraylar çayırların ve eski köylerin oluşturduğu, insanı uzun yürüyüşlere davet eden bir manzaraya serpiştirilmiştir.

İklim

Lüksemburg'un kesin olarak tanımlanabilen bir iklimi yoktur: Atlantik bölgesinin okyanus iklimi (mevsimlik küçük dalgalanmalar, kışları ılık ve yağışlı) ile Doğu Avrupa ovasının kara iklimi (belirgin mevsimlik dalgalanmalar, sert geçen kış ve yağışlı yaz) arasında değişir.

Kara iklimi etkisi kışın kuru ve sert soğuklar getirirken, okyanusun etkisi her mevsimde yağışlara neden olur. Mayıs'dan Ekim ortalarına kadar iklim ılımandır. Haziran, Temmuz ve Ağustos en sıcak, Temmuz ve Ağustos genelde en güneşli aylardır. Eylül ve Ekim Lüksemburg'da kendine özgü pastırma yazı olarak bilinir.

Yıllık ortalama sıcaklık 9,4°C'dir ve -2,6°C (ortalama en düşük değer) ile 21,6°C (ortalama en yüksek değer) arasında değişir (1981-2010).

Ülkenin kuzeyi ve güneyi arasında az bir sıcaklık farkı vardır. Bu da yükseklik farkından kaynaklanır ve 2°C dolayındadır.

Yukarı Sûre Baraj Gölü
© Christof Weber/SIP

Akarsu ağı

Büyük Dukalık'ın en büyük akarsuları Moselle, Sûre, Our ve Alzette'dir. Diğer nehirler arasında batıda Mess, Mamer, Eisch, Attert ve Wark; kuzeyde Wiltz, Clerve ve Bles ile doğuda Ernzen blanche, Ernzen noire, Syr ve Gander sayılabilir. Pétrusse ise Lüksemburg kentinin içinden geçen ve Alzette'ye dökülen küçük bir deredir.

Ülkeyi güneybatıda Meuse Havzası yönünde terkeden Chiers dışında, Lüksemburg'un Moselle üstündeki bütün ırmakları Ren Havzası'na aittir.

İdari yapılanma

Ülke idari bakımdan 12 kantona, 105 belediyeye ve 4 seçim bölgesine ayrılır.

YARARLI ADRESLER

Office national du tourisme (Ulusal Turizm Dairesi)

B.P. 1001
L-1010 Luxembourg
Tel.: (+352) 42 82 82 10
info@visitluxembourg.com
www.visitluxembourg.com

Önerilen web sitesi
www.geoportail.lu

Lüksemburg'un tarihi kökenleri

Lüksemburg (Lucilinburhuc) adı ilk kez 963'te Kont Siegfried'in Trier'deki Sankt Maximin Manastır'ından, Alzette Vadisi üzerinde Bock Kayalığı olarak tanınan sarp kayalığında küçük bir kale aldığı bir takas belgesinde geçer. Bu tahkimat yapısı Lüksemburglu kontların 11., 12. ve 13. yüzyıllarda çeşitli bölgeleri üniter ülke toprakları olarak birleştirmelerinin çıkış noktası olmuştur. 13. yüzyılın sonunda Lüksemburg Kontluğu Meuse ve Moselle arasındaki geniş bölgeyi kapsamaktaydı.

Lüksemburg Hanedanlığı'ndan Habsburg Hükümdarlığına

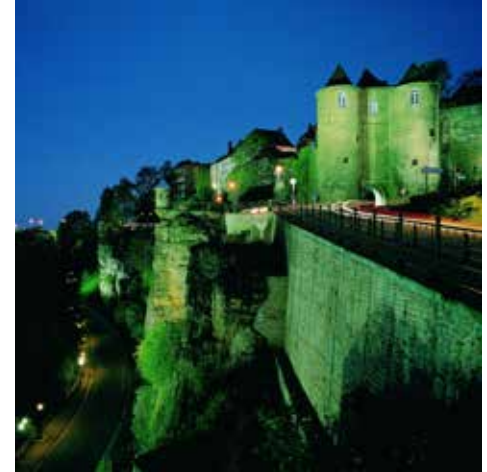
14. yüzyılın başında Lüksemburg hanedanı tahta geçmiş ve Avrupa çapında belirleyici bir rol oynamıştır. 1308'de kont VII. Heinrich seçmen prensler tarafından kral seçilmiş ve 1312'de papalığın bir elçisi tarafından Roma'da Kutsal Roma İmparatorluğunun hükümdarı yapılmıştır. Kör adlandırılan oğlu Johann Bohemya kralı olmuştur. Daha sonra Lüksemburg hanedanının diğer üç üyesi kral ve hatta imparator tacını taşımışlardır: IV. Karl (1346-1378), Wenzel (1376-1400) ve Sigismund (1410-1437). 1354'te Lüksemburg Kontluğu IV. Karl tarafından dukalığa dönüştürülmüştür.

İmparator Sigismund'un 1437 yılında ölümüyle Lüksemburg soyunun erkek nesli tükenmiştir. 1443'te Burgonya dükü iyi Filip Lüksemburg şehri fethetmiştir ve böylece Lüksemburg Dukalığı Hollanda'nın bir şehri olmuştur. Bunu izleyen dört yüzyıl boyunca Lüksemburg ülke topraklarına ilişkin oluşumun politik kaderini paylaşmak zorunda kalmıştır. Dukalık sırasıyla Burgonyalılara (15. yüzyıl), Habsburgların İspanyol kolona (16. ve 17. yüzyıl) ve ülke Fransız egemenliği altında iken, 1684 ve 1697 arasında kısa bir aradan sonra Avusturyalı Habsburglara (18. yüzyıl) ait olmuştur. Avrupa iktidar oyununda Lüksemburg'un stratejik önemi artmıştır. Lüksemburg şehri adım adım "Kuzeyin Cebelitarık'ı" olarak adlandırılan ve

Avrupalı güçlerin kavga konusu olan korkulan bir kaleye çevrilmiştir. 1795'te Fransız devrim birlikleri tarafından ele geçirilmiştir. Ülke sonra Fransa'nın "département des Forêts" (orman departmanı) olarak ilhak edilmiştir.

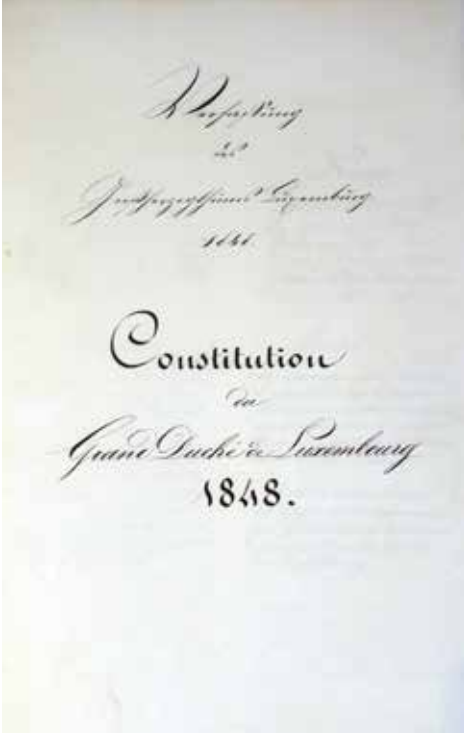
Bağımsız bir devlet olma yolunda

Napolyon İmparatorluğu'nun 1815 yılında yıkılmasının sonuçları Lüksemburg'un statüsünü de etkilemiştir. Aynı yıl Viyana Kongresi'nde biraraya gelen Avrupa'nın büyük güçleri Fransa'nın olası hırslarına karşı koymak için büyük bir Hollanda Krallığı'nın kurulmasına karar vermişlerdir. Büyük Dukalık'a yükseltilen Lüksemburg teorik olarak bağımsız bir devlet olmasına rağmen, şahsi birlik nedeniyle hem Hollanda kralı hem de Lüksemburg Grandükü olan I. Willem van Orenje-Nassau'ya bağlıydı. Eşzamanlı olarak Alman Birliği'ne (Deutscher Bund) katılması ile kalede bir Prusya garnizonu konuşlandırılmıştır.

Başkent'in eski tahkimat yapısı
© Christof Weber/SIP

© SIP

1830 yılında Belçika devrimi patlak verince Lüksemburg halkının bir kısmı Belçikalı isyancıların tarafında savaşmış ve böylece I. Willem'in politikasını reddettiğini göstermiştir. Bunun üzerine büyük güçler 1831 yılında Belçika Krallığı'nın kurulmasına ve Belçikalılarla Hollandalıların ayrılmasına karar vermiştir. Lüksemburg için hemen bir çözüm bulunamamıştır. Belçika parlamentosu ile I. Willem arasında bir anlaşma sağlanamadığından, kale şehri Hollanda'nın egemenliğinde kalırken, ülkenin geri kalan kısmı Belçika geçici hükümeti tarafından idare edilmiştir.

19 Nisan 1839 tarihli Londra Antlaşması ile sonunda Lüksemburg Büyük Dukalığı'nın iki ülke arasında bölünmesi gerçekleşmiştir. Bu tarih bağımsız bir Lüksemburg devletinin kuruluşunun başlangıç noktası olarak geçer. Eski Dukalık'ın Fransızca konuşan kısmı o zaman Belçika'ya geçmiştir. Böylece dukalığın sınırları çizilmiş ve bu sınırlar bugüne kadar değişmemiştir. Hollanda ile toprak bağlantısı artık kalmadığından, Kral-Grandük Lüksemburg'a kendi yönetimini vermek zorunda kalmıştır. 1841 yılındaki bir anayasal belge ve onu izleyen 1848, 1856 ve 1868 yıllarındaki üç anayasa ile genç devlet kurumsal bir temele kavuşmuştur; bu yolla yurttaşların temel hak ve özgürlükleri de güvence altına alınmıştır. Bugünkü siyasi rejim anayasal krallık şeklinde parlamenter temsili demokrasidir.

Bu tarihten itibaren vatansever şarkılarla ve Lüksemburgca dilinde edebiyatın gelişmesiyle kendini gösteren bir milli duygu oluşmaya başlamıştır.

1839'dan Birinci Dünya Savaşı'na

1839 Londra Antlaşması'ndan sonra Lüksemburg Büyük Dukalığı Alman Birliği'ne üyelik nedeniyle Almanya'ya, Hanedanlık (Oranje-Nassau) nedeniyle de Hollanda'ya bağlı kalmıştır.

Göç etme oranının yüksek olduğu bir tarım ülkesi olarak Lüksemburg otarşist kalamamıştır. Bu nedenle I. Willem'in oğlu II. Willem ülkenin 1842'de Alman gümrük derneğine katılmasını sağlamıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren demir cevherinin mevcudiyetinin keşfedilmesine ve kömür taşımak için demiryollarının yapılmasına bağlı ülkede güçlü bir ekonomik büyüme gerçekleşmiştir. İşgücüne olan yoğun talep 19. yüzyılın sonlarına doğru yoğun bir göçe sebep olmuştur.

1867 Londra Antlaşması ile Büyük Dukalık'ın uluslararası konumu güçlenmiştir. Lüksemburg, anlaşmayı imzalayan güçlerin güvencesi altında ilelebet tarafsız ve silâhsız bir ülke olmuştur. Prusya garnizonunu kaleden çektikten sonra kale yerle bir edilmiştir.

Hollanda'nın Lüksemburg'la olan şahsi birliği ise ancak 1890'da III. Willem'in ölmesiyle sona ermiştir. Oranje-Nassau Hanedanının son erkek evladının ölümüyle Büyük Dukalık tacı, Nassau hanedanının erkek evladı bulunan tek soyu olan Nassau-Weilburg koluna geçmiştir. Böylece Lüksemburg ilk temsilcisi Grandük Adolf olan kendi hanedanını elde etmiştir.

Londra Antlaşması'nda verilen güvencelere rağmen 1914'te Lüksemburg Alman birlikleri tarafından işgal edilmiştir. Ama işgal askeri alanla sınırlı kalmıştır. Lüksemburg devleti Alman askerlerinin girişini protesto etmiştir, fakat savaşı yürüten devletlere karşı kesin tarafsızlığına bağlı kalmıştır. Grandüşes Marie-Adélaïde ve hükümetin iktidarda kalması Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra siyasi sonuçları beraberinde getirmiştir.

Kentin Grund semti
© Christof Weber/SIP

İki savaş arasındaki zaman

Alman birliklerinin 1918 yılında çekilmesinden sonra solu temsil edenler Marie-Adélaïde'yi işgal kuvvetine destek olmakla suçlamışlar ve hanedanın indirilmesini talep etmişlerdir. Ocak 1919'da grandüşes tahtı kızkardeşi Charlotte'ye bırakmıştır.

Eylül 1919'da Lüksemburg hükümeti devlet şekli (monarşi veya cumhuriyet) ve gümrük derneğinden çıktıktan sonra ülkenin ekonomik yönelimi konusunda çifte referandum yapmaya karar vermiştir. İlk kez genel oy hakkı ile oy kullanan halk ekseriyetle monarşi ve Fransa ile ekonomik birlik için karar vermişlerdir. Fransa'nın artık buna hazır olmaması üzerine Lüksemburg hükümeti 1921'de Belçika ile bir ekonomik birlik kurmuştur, Belçika-Lüksemburg Ekonomik Birliği. Lüksemburg Belçika Frankı'nı Belçika-Lüksemburg Ekonomik Birliği parası olarak sunmuştur, fakat aynı zamanda sınırlı olarak tedavüle çıkarılan Lüksemburg Frankı'nı da muhafaza etmiştir.

Hemen savaş sonrası resesyonundan sonra ekonomik canlanma dönemi başlamıştır. Fakat

Grandüşes Charlotte 1944
© Archives Cour grand-ducale

1929'dan itibaren Lüksemburg da dünya ekonomi krizinden etkilenmiştir.

Uluslararası düzeyde Lüksemburg pozisyonunu 1930'lu yıllarda Cenevre'de Milletler Cemiyeti'nin çalışmalarına aktif olarak katılarak ve aynı zamanda tarafsızlığını koruyarak sağlamıştır.

İkinci Dünya Savaşı

10 Mayıs 1940 tarihinde Alman birlikleri yeniden Lüksemburg'a yürümüşlerdir. Grandüşes Charlotte ve Lüksemburg hükümeti sürgüne gitmişler ve müttefiklerin tarafında angaje olmuşlardır.

Alman işgali Lüksemburg'un bağımsızlığının sonu olmuştur. Alman sivil idaresinin getirilmesi Nazilerin Lüksemburg devlet yapılarını parçalama ve halkı almanlaştırma niyetini göstermiştir. Geniş kapsamlı propaganda çalışmaları ile Lüksemburgluları Nazi Almanyası için kazanmak denemiştir. 1942'den itibaren genç Lüksemburglular Nazi dönemi Alman ordusuna zorla asker olarak toplanmışlardır. Halkın çoğunluğu güçlü bir ulusal dayanışma göstermiştir. İşgal edilen diğer bölgelerde olduğu gibi direniş hareketleri ortaya çıkmıştır. İşgal güçleri buna terör ve sürgünlerle karşılık vermiştir. Lüksemburg halkının % 2'si İkinci Dünya Savaşında hayatını kaybetmiştir.

Ülkenin müttefik birliklerince 1944'te kurtarılmasından sonra Marshall Planı çerçevesinde modernleştirme ve altyapılandırma alanlarında kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Lüksemburg halkının özgürlük ve direniş sembolü Gelle Fra
© SIP

Dünyaya açılış

İkinci Dünya Savaşı Lüksemburg dış politikasının yeniden yönlendirilmesine neden olmuştur. Müttefiklerin yanında angaje olması nedeniyle ülke tarafsızlık statüsünü bırakarak, savaş sonrası çok taraflı işbirliğine dayalı bütün örgütlerin kurulmasına katılmıştır. Büyük Dukalık Birleşmiş Milletler (BM/ UNO) Benelüks Topluluğunun, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD), Brüksel Paktının, Avrupa Konseyinin ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'nün (NATO) kurucu üyesidir.

Lüksemburg aynı şekilde Avrupa'nın yapılanmasına aktif olarak katılmıştır. Böylelikle ülke 1951'de Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) ve 1957'de Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (AET) üye olmuştur. AKÇT'nun kuruluşu yeni bir büyüme döneminin

başladığının habercisiydi ve AET'na giriş ekonomik genişlemenin çıkış noktası olmuştu. AKÇT'nun ilk çalışma merkezi olarak Lüksemburg şehri yıllar içinde Strasburg ve Brüksel'in yanısıra önemli birlik kurumlarının merkezi olmuştur.

21. yüzyıla doğru

Bugün Lüksemburg Avrupa'da ve uluslararası alanda iyi temsil edilmektedir. Ülke Avrupa Birliği'nin ve Avro-Para Bölgesi'nin üye devleti olarak Avrupa entegrasyonunda oynadığı aktif rolü ile bilinir. Uluslararası angajmanı her şeyden önce gayri safi milli hasılasının (GSMH) % 1'ine varan kamusal kalkınma yardımıyla kendini gösterir. Büyük Dukalık GSMH'sinin % 0,7'sinden fazlasını kalkınma işbirliği için harcayan ilk beş ülke arasındadır.

Lüksemburg yurtdışına açılmanın başarılı bir örneği olarak görülür ve % 45,3'lük yabancı oranıyla Avrupa'nın küçük evreni (mikrokozmoz) sayılır. Küçüklüğü nedeniyle Lüksemburg "insani ölçülerde" bir ülke olma imajını korumuştur.

Kentin Kirchberg semti
© Christof Weber/SIP

YARARLI ADRESLER

Archives nationales de Luxembourg

(Lüksemburg Devlet Arşivi)

Plateau du Saint-Esprit

L-1475 Luxembourg

Tel.: (+352) 247-86660

archives.nationales@an.etat.lu

www.anlux.lu

Bibliothèque nationale de Luxembourg (Milli Kütüphane)

37, boulevard F.D. Roosevelt

L-2450 Luxembourg

Tel.: (+352) 22 97 55-1

info@bnl.etat.lu

www.bnl.lu

Musée national d'histoire et d'art (Ulusal Tarih ve Sanat Müzesi)

Marché-aux-Poissons

L-2345 Luxembourg

Tel.: (+352) 47 93 30-1

musee@mnha.etat.lu

www.mnha.lu

Musée Dräi Eechelen (Dräi Eechelen Müzesi)

5, Park Dräi Eechelen

L-1499 Luxembourg

Tel.: (+352) 26 43 35

info@m3e.public.lu

www.m3e.lu

Musée d'histoire de la Ville de Luxembourg (Lüksemburg Şehri Tarih Müzesi)

14, rue du Saint-Esprit

L-1475 Luxembourg

Tel.: (+352) 47 96-4500

mhvl@2musees.vdl.lu

www.mhvl.lu

Centre virtuel de la connaissance sur l'Europe (Avrupa Hakkında Bilgi Sanal Merkezi)

Château de Sanem

L-4992 Sanem

Tel.: (+352) 59 59 20-1

info@cvce.eu

www.cvce.eu

19 Nisan 1839 Londra Antlaşması'ndan beri egemen ve bağımsız bir ülke olan Lüksemburg Büyük Dukalığı anayasal monarşi biçiminde parlamenter bir demokrasidir. Dukalık tacı Nassau Ailesi içinde nesilden nesile geçer.

Her parlamenter demokraside olduğu gibi Lüksemburg'da da kuvvetlerin dağılımı esnekler: Yasama ve yürütme arasında çok sayıda bağlantı bulunur. Yalnızca yargı tamamen bağımsızdır.

Yasama

Yasaların yapılmasına ulusal meclis (parlamento), hükümet ve Ülke Konseyi katılır.

Ulusal meclis (parlamento) her beş yılda bir genel seçimle seçilen 60 milletvekilinden oluşur ve yasama görevini sadece bu organ yerine getirir. Temel görevi hükümetin yasa tasarılarını ya da kendi yasa tekliflerini görüşüp, karara bağlamaktır. Milletvekillerinin kanun teklifi hakkı vardır ve bu haklarını yasa teklifleri sunarak kullanırlar.

Grandük de yasamaya ilişkin kanun teklifi hakkına sahiptir, ama bu hak bilfiil **hükümet** tarafından kullanılır. Hükümetin önceliği olarak ta adlandırılan bu kanun teklifi hakkı sayesinde hükümet, ki bu olağandır, yasa tasarılarını genelde çoğunluğa sahip olduğu ulusal meclise getirebilir. Ulusal meclis tarafından kabul edilen yasalar grandük tarafından ilan edilir ve yayınlanır. Yasa metni yasa derlemesi "Mémorial" de yayınlanmasının akabinde bağlayıcı olur.

Ülke Konseyi grandük tarafından atanan ve görevden alınan 21 üyeden oluşan yürütmenin kapsamlı bir danışma organıdır.

Yasamaya ilişkin olarak ulusal meclise getirilmiş bütün yasa tasarıları ve yasa teklifleri için Ülke Konseyi'nden milletvekillerinin oylamasından önce görüş almak zorunludur. Yasalar oylama için meclise iki kere sunulur ve ikinci oylama en erken birinci oylamadan üç ay sonra yapılabilir. Eğer ulusal meclis Ülke Konseyi'nin muvafakatı ile bundan feragat ederse, bu arada olağan uygulama haline gelen ikinci oylama yapılmayabilir.

Ulusal meclis
© Chambre des députés

Grandük'ün takdirine bağlı acil durumlar dışında grandük yönergeseine ilişkin her tasarrının görüş için Ülke Konseyi'ne sunulması gerekir.

Ayrıca hükümetin yasa tasarıları, parlamentonun yasa teklifleri ve grandük yönergelerine ilişkin tasarılar ile bağlantılı tüm değişiklik önermeleri hakkında rapor vermek Ülke Konseyi'nin görevlerindedir.

Ülke Konseyi raporu çerçevesinde esas itibarıyla yasa metinlerinin anayasa, uluslararası anlaşmalar ve sözleşmeler gibi daha yüksek dereceli hukuk ve genel hukuk ilkeleri ile bağdaşırılığını incelemekle yükümlüdür.

Yürütme

Yürütme **grandük** ve onu anayasal yetkilerini kullanmada destekleyen **hükümet üyelerince** icra edilir.

Grandük devlet başkanıdır, şahsının dokunulmazlığı vardır, yani sorumlu tutulamaz. Ne aleyhine dava açılabilir ne de yargılanabilir. Grandükün sorumlu olmamasından bakanların sorumluluğu sonucu çıkar. Grandükün bir fiilinin geçerli olması için bir hükümet üyesinin bu fiilin imzası ile onaylaması gerekir, böylece bu üye bütün sorumluluğu üstlenmiş olur. Dolaylı ya da dolaysız bakanlıkla ilişkili fiillere bağlı olarak genel bir sorumluluk sözkonusudur. Bu hem hukuksal, yani cezai ve medeni hukuka ilişkin sorumluluk, hem de siyasi sorumluluğu kapsayabilir. Esas itibarıyla grandükün imzaladığı her fiilin önceden hükümet kuruluna müzakere için sunulması gerekir.

Şeklen grandükün anayasaya göre hükümetini kendi takdirine bağlı meydana getirme hakkı vardır, yani bakanlıklar kurmak, daire şubelerini paylaştırmak, bunların üyelerini atamak gibi. Uygulamada grandük her beş yılda bir yapılan parlamento seçimlerinin sonucuna göre bir *informateur* (inceleme görüşmelerini yürüten bir kişi) ve/veya bir *formateur* (hükümet kurucusu)

Milli Bayramda Grandük, ardında oğlu Veliht Grandük
© SIP/Jean-Christophe Verhaegen

görevlendirir. İkincisi ise genelde başbakan olur. Hükümet kurucusu hükümet üyelerini grandüke önerir, o da bunları atar ve yemin ettirir. Bakanlık dairelerinin sayısı yetkili bakanların sayısından çoğu kez daha yüksek olduğu için aynı bakan çoğu kez birden fazla daireyi yönetir.

Yeni atanan hükümet siyasi programını ulusal meclise sunar, burada yapılan bir oylama ile güvenoyu alır. Böylece hükümet ulusal mecliste destek alabileceği bir çoğunluğa sahip olur.

Bir bütün olarak hükümet ve her bir bakan yaptıklarından ulusal meclise karşı siyasi sorumludur. Eğer ulusal meclis güvenini geri çekerse (güvensizlik önergesi), bakanların siyasi sorumluluklarının hukuki sonucu olarak makamlarından istifa etmeleri gerekir. Bakanların ulusal meclisteki ilk kaybedilen oylamada istifa etmeleri gelenektir. Anayasaya göre grandük bir hükümet üyesini görevden alma hakkına her zaman sahiptir, ama uygulamada bir bakanın ya da tüm hükümetin istifası başbakan tarafından grandüke teklif edilir.

Yargı erki

Anayasaya göre yargı erki mahkemelerin sorumluluğu altındadır. Mahkemeler bu fonksiyonlarının icrasında bağımsızdırlar.

Anayasa Mahkemesinin yanında yargı iki dalı kapsar: Adli yargı (yüksek mahkeme, bölge mahkemeleri, sulh mahkemeleri) ve idari yargı (yüksek idare mahkemesi, idare mahkemesi).

YARARLI ADRESLER

Chambre des députés (Ulusal Meclis)

23, rue du Marché-aux-Herbes
L-1728 Luxembourg
Tel.: (+352) 46 69 66-1
chd@chd.lu
www.chd.lu

Conseil d'État (Ülke Konseyi)

5, rue Sigefroi
L-2536 Luxembourg
Tel.: (+352) 47 30 71
info@conseil-etat.public.lu
www.conseil-etat.public.lu

Palais grand-ducal (Büyük Dukalık Sarayı)

17, rue du Marché-aux-Herbes
L-1728 Luxembourg
Tel.: (+352) 47 48 74-1
service.presse@gdl.etat.lu
www.monarchie.lu

Service information et presse du gouvernement (Hükümet Basın ve Enformasyon Dairesi)

33, boulevard F.D. Roosevelt
L-2450 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-82181
info@sip.etat.lu
www.gouvernement.lu
www.luxembourg.lu

Service central de législation (Merkezi Yasama Dairesi)

43, boulevard F.D. Roosevelt
L-2450 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-82960
scl@scl.etat.lu
www.legilux.lu

Önerilen web siteleri

www.etat.lu
www.justice.public.lu

Bayrak

Bilinen ilk bayrak 1123 yılında Lüksemburg Kontu Wilhelm tarafından taşınmıştır. Bayrak tahminen sarı ve kırmızı renklerde yatay çizgiliydi.

Bugünkü Lüksemburg bayrağı kırmızı, beyaz ve gök mavisi renklerinde üç yatay şeritten oluşur. Lüksemburg ve Hollanda bayrakları arasındaki büyük benzerliğe rağmen, Hollanda bayrağı kobalt mavisi şeritle farklılık gösterir.

Modern mavi-beyaz-kırmızı bayrakların çoğu bu renkleri az çok doğrudan I. Fransız Cumhuriyeti'nin üç renginden alır. Hatta çok eski Hollanda bayrağı kırmızı, beyaz ve mavi renkleri resmi olarak 1795'de Fransız etkisi altında Batav Cumhuriyeti'nden almıştır.

Lüksemburg bayrağı ve devlet arması 23 Haziran 1972 tarihli Devlet Amblemleri Yasası ile korunmuştur. Bayrağın kırmızısı Pantone 032 C rengine, mavisi Pantone 299 C rengine uygundur (27 Temmuz 1993 tarihli Büyük Dukalık Yönetmeliği).

© Christof Weber/SIP

Milli marş

Milli marş, şair Michel Lentz'in 1859'da yazdığı ve Jean-Antoine Zinnen tarafından bestelenen "Ons Heemecht" (Anavatanımız) adlı şarkının ilk ve son dördlüklerinden oluşur. Marş ilk kez 1864 yılında Ettelbruck'te yapılan büyük kutlama töreni münasebetiyle aleni icra edilmiştir.

Lüksemburg milli marşı, ülkenin 1839 yılında barış ve artan refah içinde bağımsızlığını elde etmesinin bütün sevinci ifade eden etkileyici bir barış çağrısıdır.

Büyük Dukalık marşı (Kraliyet marşı)

"Wilhelmus" en eski yazılı izleri 16. yüzyıldan gelen bir trompet sesi veya süvari borusundan esinlenilmiş bir marştır. "Wilhelmus" Büyük Dukalık ailesinin bir üyesi resmi bir törene katılırken ve törenden ayrılırken çalınır.

Milli bayram

18. yüzyılın sonundan beri hükümdarın doğum gününü kutlamak alışagelmıştır. Grandüşes Charlotte'nin uzun iktidarı süresince (1919-1964) bu kutlamalar kışın ortasında kraliçenin doğum günü olan 23 Ocak'ta yapılırdı.

Büyük Dukalık'ın 23 Aralık 1961 tarihli kararıyla kralın doğum gününün resmi kutlama günü ve böylece milli bayram 23 Haziran olarak saptanmıştır. Bu kararda öncelikle hava koşulları etkili olmuştur. Kutlamalar önceki akşamdan başlar.

"Milli bayram" ifadesi yasa metinlerinde yer almaz, orada "Grandük'ün doğum gününün resmi kutlama günü" olarak geçer.

Arma

Lüksemburg Devlet Arması'nın kökü ortaçağa kadar uzanır. 1235'li yıllarda Lüksemburglu Kont V. Heinrich tarafından belirlenmiştir. Daha 1123'te Lüksemburglu Kont Wilhelm süvari mühüründe çizgili bir flama taşımış. İlk Lüksemburg hanedanının birçok altsoyları çizgili bir arma taşırlarken, Namur hanedanının altsoyları bir aslan arması taşırlarmış.

Lüksemburg Büyük Dukalık Arması üç boyda bulunur: Küçük arma, orta arma ve büyük arma. Esas itibariyle gümüş ve azur mavisi on şerit ve bu şeritlerin üzerinde dik duran altın taçlı, altın pençeli, altın dilli ve çaprazlama üst üste getirilmiş parçalardan ibaret yarık kuyruklu kırmızı bir aslandan oluşur.

Arma 23 Haziran 1972 tarihli Devlet Amblemleri Yasası ile koruma altına alınmıştır, bu yasa 27 Temmuz 1993 tarihinde değiştirilmiş ve tamamlanmıştır.

Büyük Dukalık Sarayı'nın arması
© Christof Weber/SIP

YARARLI ADRESLER

**Archives nationales de Luxembourg
(Lüksemburg Devlet Arşivi)**
Plateau du Saint-Esprit
L-1475 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-86660
archives.nationales@an.etat.lu
www.anlux.lu

**Commission héraldique de l'État
(Devlet Heraldik Komisyonu)**
4, rue de la Congrégation
L-1352 Luxembourg

Lüksemburg refahını 1840'lı yıllarda ülkenin güneyinde demir cevherinin keşfedilmesine borçludur. Bu buluş bütün "Minett" (*minette*, Fransa'nın Lorraine bölgesinde demir cevherine verilen isim) bölgesine adını verecek ve tarım ülkesinden sanayi ülkesine geçişi başlatacaktı.

Sanayi

19. yüzyılın ortalarına kadar dayanan Lüksemburg sanayisinin başlangıcı 1950 itibarıyla kayda değer gelişmeler yaşayan demir-çelik sanayisiyle ön plana çıkmaktadır. Bu yıllarda Goodyear (lastik üretimi), DuPont de Nemours (polyester üretimi) ve Monsanto (naylon iplik üretimi) gibi Amerikan şirketlerinin de Lüksemburg'a çekilmesi başarılımış ve böylece finans sektörü geliştirilmiştir.

1970'li yıllarda yaşanan çelik ve petrol krizi, o zamanlar Lüksemburg ekonomisinin en önemli direği olan demir-çelik sanayisini derinden etkilemiştir.

Sanayisel çeşitlendirme esnasında sanayi bölgelerinin oluşturulması ve takriben yüz yeni şirketin kurulması için 1980 itibarıyla, Lüksemburglu şirketlerin yatırım teşvikine yönlendirilmiş kamu banka kurumu olan Société nationale de crédit et d'investissement (Ulusal Kredi ve Yatırım Kurumu) kurulmuştur. Bu Lüksemburg Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYH) içindeki demir-çelik sanayi payının düşmesine, diğer sanayilerin payının artmasına yol açmıştır.

2002'de ARBED (Acieries réunies de Burbach, Eich, Dudelange - Burbach, Eich, Dudelange Birleşik Çelik Fabrikaları) iki çelik konserni Usinor ve Aceralia ile Arcelor adı altında birleşerek, dünyanın en büyük çelik üreticisi olmuştur. 2006'da Arcelor ve Mittal Steel'in birleşmeleri ile çelik sektöründe dünyada önde gelen ArcelorMittal-Konserni doğmuştur.

2004 itibarıyla hükümet; enformasyon ve iletişim teknolojileri, lojistik, sağlık bilimleri ve teknolojileri, çevre teknolojileri vb. gibi birçok sektörün uzmanlaşması amacına yönelik yeni bir ekonomik çeşitlendirme politikası geliştirmiştir.

© ArcelorMittal

Finans merkezi

1960'lı ve 1970'li yıllarda ilk olarak Euromarket aktiviteleri alanında uzmanlaşan finans merkezi, sonra özel müşteriler için portföy idaresine ve 1980'lerden itibaren de yatırım fonlarının yerleştirilmesine ve idaresine yönelmiştir. Başarısını her şeyden önce büyük bir siyasi ve sosyal istikrara ve de hükümet, yasama organı ve özel sektör arasındaki sürekli diyalog sayesinde devamlı piyasa trendine uygun hale getirilen modern ayarlama ve hukuksal çerçeveye borçludur.

Bu modern ayarlama ve hukuksal çerçeve ve de Lüksemburg'un dünyaya açık olması bütün dünyadan bankaları, sigorta şirketlerini, yatırım fonları şirketlerini ve uzmanlaşmış hizmet vericilerini çekmiştir. Lüksemburg finans merkezi gerçekten de çok çeşitlidir ve uluslararası özel ve kurumsal müşterilere geniş kapsamlı hizmetler yelpazesi sunmaktadır. Bunun yanı sıra çok kültürlü ve çok dilli uzman ekipler tarafından sunulan sınır ötesi yatırım ürünleri ve hizmetleri sektörlerinde eşsiz bir yeterlilik kazanmayı başarmıştır.

Yetkin ve proaktif hareket eden denetim makamları tarafından kontrol edilen finans merkezi, yatırımcının korunmasına ilişkin çok açık bir kültür geliştirmiştir ve karapara aklama ile mücadelede çok sıkı kurallar uygulamaktadır.

Lüksemburg finans merkezi; günümüzde ABD'den sonra dünyanın ikinci büyük yatırım fonları merkezi, Avrupa'da captive reasürans şirketleri için en önemli merkez, Avrupa Birliğinde sınır ötesi hayat sigortalarının en büyük merkezi ve uluslararası müşteriler için bireysel bankacılık alanında Avro Para Bölgesi'nin en büyük özel bankacılık merkezidir. Bunların yanı sıra Lüksemburg Avrupa içinde islami fonların en önemli konutu ve birçok aktiviter alanlarında Çin para birimi üzerinden gerçekleştirilen ticaretin en önemli Avrupa merkezidir.

© Getty Images/iStockphoto/Thinkstock

Dijital ekonomi, medya, uzay bilimleri ve görsel-işitsel üretim

Lüksemburg Avrupa medya alanında her zaman öncülük rolü üstlenmiştir. İki medya ve iletişim devi Lüksemburg'da kurulmuştur ve gelişmelerini bugün Büyük Dukalık'tan sürdürmektedirler: Avrupa'nın en büyük televizyon ve radyo sunucusu RTL Group ve 50'den fazla uydudan oluşan filosu ile iletişim ve televizyon yayıncılığı alanlarında hizmet sunan dünya lideri SES.

O zamandan beri bu iki temel direğin etrafında medya, enformasyon ve iletişim teknolojileri ile bağlantılı alanlardan birçok kuruluş Lüksemburg'a yerleşmiştir.

Ekonomik yapıyı, hedefli bir şekilde üstün başarıya ulaşmış yenilikçi bilişim projeleriyle sürekli geliştirme çabaları esnasında, Lüksemburg; 2005 yılında Avrupa Uzay Ajansına katılımıyla, uzay bilimleri sektöründe kesin yerini sağlamıştır.

Hükümetin bu sektörde çeşitlendirme çabaları Avrupa'nın büyük merkezleriyle optimal bir ağına oluşmasına, yüksek kapasiteli veri merkezlerinin yerleşmesine, dijital ekonomi için uygun düzenleme alanının oluşmasına sebep olmuştur. Bunun yanısıra Lüksemburg informatik alanında bütün dünyadaki en yüksek uzman kotalarından birine sahiptir. Ayrıca bilgi güvenliği ve yüksek verimli iletişim ağları hükümetin araştırma ve geliştirme alanındaki öncelikleri arasındadır.

Bu çerçeve koşulları karşısında çok sayıda küçük ve orta boy işletmelerin (KOBİ) yanısıra Amazon.com, eBay, PayPal, iTunes veya Vodafone gibi dijital ekonomiden çokuluslu şirketler de Büyük Dukalık'a yerleştiler. Böylece Lüksemburg'un bilgi işlem, E-Commerce ve genel anlamda iletişim alanlarından girişim faaliyetleri için sinir merkezi olarak konumlanmasını teyit etmiş oldular.

Bu sektörün gelişmesini teşvik etmek için çok sayıda devlet destek programları üzerinden hükümetin proaktif politikasından görsel-işitsel üretim de yararlanmaktadır.

SES'in dijital şebeke operasyonları odası
© Toby Smith/Reportage by Getty Images

Lojistik

Coğrafi konumu açısından Lüksemburg; Avrupa pazarlarının göbeğinde bulunması ve Antwerp ya da Rotterdam gibi Avrupa'nın büyük yük limanlarına olan yakın mesafesi, ülke lojistik alanında gösterdiği faaliyetler için ideal bir platformdur. Bu faaliyetler yalnızca asıl mal taşımacılığının yanı sıra katma değerli hizmetlerin (malların ambalajlaması, işlemi, gönderilmesi ve faturalaması) sunulmasını da hedeflemektedir.

Böylece Büyük Dukalık dünya çapında faaliyet gösteren Cargolux, China Airlines, Cobelfret ve DB Schenker gibi birçok lojistik aktörlerin üssüdür.

Lüksemburg Uluslararası Havaalanı, nakliye alanında Avrupa'nın önde gelen havaalanlarından biridir. Bu sektör, havaalanı yakınlarında 2014 yılında yeni bir serbest ticaret bölgesi olan Freeport Luxembourg'un kurulmasıyla ayrıyeten güçlenmektedir. 22.000 m²'lik bir alanda sanat eserlerini ve değerli eşyaları koruma, depolama ve idare etme konularında yeni standartlar belirlemektedir.

© MECO/Marc Schmit

Araştırma ve yenilik

Hükümet geçtiğimiz yıllarda kararlılıkla araştırma ve yeniliğe yatırım yapmış ve bu alanın dolaylı ve dolaysız teşvik edilmesi için bir dizi aracı uygulamaya koymuştur.

Haziran 2009'da, işletmeler ve özel araştırma kurumlarının yenileme yetisini harekete geçirmek amacıyla araştırma, geliştirme ve yenilemenin desteklenmesi için yasal bir çerçeve yaratılmıştır.

Hükümet; Esch-Belval'de bulunan Cité des sciences'daki (bilimin şehri) Lüksemburg Üniversitesi ve araştırma ve yenilik kurumlarının yapımı ve donanımı için 700 milyon Avro temin etmiştir.

Hızlı büyüyen ve geleceğe yönelik bir sektörde ekonomik çeşitlendirmeyi teşvik etmek amacı ile son yıllarda sağlık teknolojileri alanına 140 milyon Avro yatırım yapmıştır.

Lüksemburg araştırma sisteminin konsolidasyonu ve daha iyi yapılması açısından hükümet 2015 yılında, Centre de recherche public Gabriel Lippmann (Gabriel Lippmann Kamu Araştırma Merkezi) ve Centre de recherche public Henri Tudor'u (Henri Tudor Kamu Araştırma Merkezi); Luxembourg Institute of Science and Technology (Lüksemburg Bilim ve Teknoloji Enstitüsü) olarak birleştirmiş, Integrated Biobank of Luxembourg (Lüksemburg Bütünleşik Bio Bankası) ile Centre de recherche public de la Santé'yi (Kamu Sağlık Araştırma Merkezi); Luxembourg Institute of Health (Lüksemburg Sağlık Enstitüsü) olarak bir çatı altında toplamıştır. Araştırma ve yenilik konularının hükümet için daha hala önde gelen konular olduğunu; Lüksemburg Üniversitesinin finanse edilmesi için imzalanan devlet yardımı sözleşmesi ve kamu araştırma kurumları ve Fonds national de la recherche (Ulusal Araştırma Fonları) ile yapılan ödenek sözleşmelerine yönelik, 2014 ila 2017 yılları arasında 1,1 milyar Avro yüksekliğinde yapılan maddi destekler yansıtmaktadır.

Bunun dışında hükümet, kalıcı bir ekonomik gelişmeyi göz önünde bulundurarak, tüm faaliyetleri gerek mal üretimi gerekse hizmet sunma alanlarında yeniden düzenlemek amacı ile çevre teknolojilerinin gelişimini teşvik etmektedir.

Ulusal Kredi ve Yatırım Kurumu çok sayıda başka aracın yanı sıra araştırmayı, gelişmeyi ve yeniliği destekleme amaçlı özel kredi olanakları sağlamaktadır.

© MECO/Luc Deflorenne

YARARLI ADRESLER

Ministère de l'Économie (Ekonomi Bakanlığı)

19-21, boulevard Royal
L-2449 Luxembourg
Tel.: (+352) 2478-2478
info@eco.public.lu
www.gouvernement.lu/ministeres-administrations

Ministère des Finances (Maliye Bakanlığı)

3, rue de la Congrégation
L-1352 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-82600
Ministere-Finances@fi.etat.lu
www.gouvernement.lu/ministeres-administrations

Luxembourg for Business

19-21, boulevard Royal
L-2449 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-84116
info@luxembourgforbusiness.lu
www.luxembourgforbusiness.lu

Luxembourg for Finance

12, rue Érasme
L-1468 Luxembourg
Tel.: (+352) 27 20 21-1
lff@lff.lu
www.luxembourgforfinance.com

Société nationale de crédit et d'investissement

(Ulusal Kredi ve Yatırım Kurumu)

7, rue du Saint-Esprit
L-1475 Luxembourg
Tel.: (+352) 46 19 71-1
snci@snci.lu
www.snci.lu

Önerilen web siteleri

www.innovation.public.lu
www.guichet.lu

1870'lerde başlayan sanayileşmeden sonra Lüksemburg'da hızlı bir nüfus artışı yaşanmıştır. Bunun temel nedeni 19. yüzyılın sonundan beri devam eden göçtür. 1910 yılında Lüksemburg'un nüfusu 260 000 kişiydi; Ocak 2014'te 549 700 kişi ile bu sayı bir yüzyıl içinde iki katından fazla artmıştır.

Ama nüfus eşit oranlı artmamıştır, bu konuyla ilgili dört dönemi birbirinden ayırmak gerekir: 20. yüzyılın ilk dört onyılında nüfus azalması evresi, 1950 ve 1960'lı yıllarda (ölçülü) bir bebek patlaması, 1970'li yıllarda hızlı bir gerileme ve 1990'lı yıllardan beri yükselen doğum sayısına bağlı yeniden büyüme. Bunun sebebi özellikle göçün ani artışıdır.

Çoğul bir toplum

Birinci Dünya Savaşına kadar ülke özellikle ekonomik nedenlerden dolayı deniz aşırı ülkelere göç edenlerin çok olmasından etkilenmiştir. Ama o zaman göç veren ülke Lüksemburg 19. yüzyılın sonunda başlayan sanayileşme ile yavaş yavaş göç alan ülke konumuna gelmiştir. Bu ilk göç dalgasını 1960 ve 1970'li yıllarda proaktif bir göç politikası sonucu çok sayıda İtalyan ve Portekiz göçmeninin çelik ve inşaat sektöründe çalışmak için geldikleri yeni göç dalgaları izlemiştir.

Şu an nüfusun hemen hemen yarısı Lüksemburglu olmayanlardan oluşmaktadır: 248 900 insan yabancısıdır, bu da toplam nüfusun % 45,3'üne denk düşer. Lüksemburg'da yaşayan yabancıların % 86'sı 28 Avrupa Birliği üye ülkelerinden birinin vatandaşıdır. En büyük yabancı toplumu Portekizliler (% 36) ve Fransızlar (% 15) oluşturur, onları İtalyanlar (% 8) ve Belçikalılar (% 7) izler; hepsi bir arada Lüksemburg'da 160'dan fazla ulusa ait insan yaşamaktadır.

Toplumda yapısal değişiklikler

• Nüfus ve demografi

Lüksemburg'un nüfusu devamlı artmaktadır. 2013'de kadın başına çocuk sayısı 1,55 idi. 2000 yılından beri hafif dalgalanmalar gösteren toplam doğumların sayısı 6 115 idi. Lüksemburg'da yabancı çocuk doğumları tüm doğumların hemen hemen % 50'sini teşkil ediyor.

2014 yılının başında Büyük Dukalık nüfusunun % 29'u 25 yaşın altındaydı. 25-64 yaş grubu nüfusun % 57'sini oluştururken, 65 yaşın üstündekilerin oranı % 14'tür.

Lüksemburg en yüksek yaşam beklentisine sahip ilk beş Avrupa ülkesi arasındadır. 2012 sonuçlarına göre bu kadınlarda 84,3 ve erkeklerde 79,5 yaştır. İkisi arasındaki fark çok azdır ve zamanla sürekli daha da azalmıştır.

• Nüfus ve istihdam

20. yüzyılın ikinci yarısında sürekli bir istihdam artışı kaydedilmiştir. Son on yılda Fransa, Belçika ve Almanya'dan sınırlar arası gidip gelenlerin sayısı ikiye katlanmıştır ve 2013'te 160 000 üzerine çıkmıştır. Lüksemburg'da serbest olmayan işlerde çalışan sınırlar arası gidip gelenler (% 45) ile Lüksemburg'da yaşayan yabancılar (% 26) nüfusun % 71'ini oluşturur.

Kadınların istihdam oranı sürekli artış göstererek 2012 yılında % 64,1'e ulaşmıştır.

© Digital Vision/Getty Images/Thinkstock

Lüksemburg vatandaşlığı

23 Ekim 2008 tarihli Lüksemburg vatandaşlığına ilişkin yasa 1 Ocak 2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Reformun amacı vatandaşlık hakkını toplumsal değişikliklere uydurmaktır.

Lüksemburg vatandaşlığı doğum, tam veya basit evlat edinme ve vatandaşlığa alınma yoluyla edinilir. Bir yabancı vatandaşlık vasıtasıyla bir Lüksemburglunun sıfatı ile bağlı tüm medeni ve siyasi hakları elde eder.

Vatandaşlığa alınma için başvuran bir kişinin aşağıdaki şartları yerine getirmesi gerekir:

- Başvuru tarihinde 18 yaşında olmak;
- Başvurudan hemen önce en az birbirini izleyen 7 yıl Lüksemburg'da oturma iznine sahip olmak ve aynı süre içinde gerçekten orada ikamet etmek;
- Lüksemburg'un üç idare dilinden (Fransızca, Almanca, Lüksemburgca) en az birini yeterli derecede aktif ve pasif olarak bilmek ve ayrıca konuşulan Lüksemburgca dil bilgisinin değerlendirileceği bir sınavda başarılı olmak (okul süresinin en az 7 yılını Lüksemburg'da tamamlamışsa ya da 31 Aralık 1984'ten önce Lüksemburg için oturma iznine sahipse ve aynı tarihten beri gerçekten orada ikamet ediyorsa, buna gerek yoktur);

- En az üç yurttaşlık bilgisi kursuna katılmış olmak (okul süresinin en az 7 yılını Lüksemburg'da tamamlamışsa ya da 31 Aralık 1984'ten önce Lüksemburg için oturma iznine sahipse ve aynı tarihten beri gerçekten orada ikamet ediyorsa, buna gerek yoktur);
- Sabıkasızlık koşulunu yerine getirmek.

En önemli yenilik çifte vatandaşlık ilkesinin genel uygulanmasına ilişkindir. Lüksemburg vatandaşlığını almak isteyen kişilerin sahip oldukları esas vatandaşlıktan çıkma zorunlulukları artık yoktur. Ayrıca kendi isteği ile yabancı bir vatandaşlığı alan kişi artık Lüksemburg vatandaşlığını kaybetmemektedir.

Yasa aynı zamanda Lüksemburg vatandaşlığının kaybı, vatandaşlıktan çıkarma, vatandaşlığın yenisinden elde edilmesi, Lüksemburg vatandaşlığının ispatı ve vatandaşlıktan feragat konularında hükümler içermektedir.

YARARLI ADRESLER

Ministère de la Justice (Adalet Bakanlığı)

Centre administratif Pierre Werner
13, rue Érasme
L-1468 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-84537
info@mj.public.lu
www.gouvernement.lu/ministeres-administrations

Institut national de la statistique et des études économiques (Statec) (Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü)

Centre administratif Pierre Werner
13, rue Érasme
L-1468 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-84219
info@statistiques.public.lu
www.statistiques.lu

Lüksemburg'da dil durumu üç dil olan Lüksemburgca, Fransızca ve Almanca'nın kullanılması ve yasal tanınması ile belirlenmiştir.

Tarihçe

Lüksemburg'da çokdillilik tarihsel olarak birarada yaşayan biri Roman diğeri Cermen iki dil ve kültür topluluğunun kaynaşmasının sonucudur.

14. yüzyılda bölge iki büyük kısımdan oluşuyordu: Almanca konuşulan kısımda Lüksemburgca lehçesi kullanılırken, Fransızca konuşulan kısımda Valonca konuşuluyordu. Yazı ve idare dilleri o zamanki Fransızca ve Almanca idi. Lüksemburg şehri bir istisna teşkil ediyordu, çünkü şehir Almanca konuşulan kısımda olmasına rağmen, orada kullanılan dil Fransızcaydı.

Almanca 17. yüzyılda Fransız işgali altında önemini yitirdikten sonra, 18. yüzyıl sonlarında Fransız birliklerinin geri dönüşü Fransızca'nın yaygınlaşmasını kolaylaştırmış ve sonunda Almanca konuşulan kısmın yerel yönetimlerinde de Fransızca kullanılmaya başlanmıştır. 1804 yılında "Code Napoléon" (Fransız Medeni Kanunu) getirilmiştir; onun etkisi bugün de geçerlidir, çünkü Fransızca hala tek yasama dilidir.

1830, 1832 ve 1834 Büyük Dukalık kararları ile Almanca ve Fransızca arasında seçme özgürlüğü onaylanmıştır. İdare alanında Fransızca saygın yurttaşların dili olarak Almancaya karşı açıkça tercih edilmiştir. Buna karşın Almanca yazı dili olarak siyasi alanda yasa ve yönetmelikleri yorumlamak ve bu metinleri herkes tarafından anlaşılır şekilde getirmek için kullanılmıştır. İlköğretim okullarında sadece Almanca öğretilirken, Fransızca ilk orta öğretimde eklenmiştir.

1839 Londra Antlaşması'ndan ve Büyük Dukalık'ın bölünmesinden sonra yeni bağımsız ülkenin devlet toprakları tamamen Almanca konuşulan bölgede kalmıştır. Ama Lüksemburg'un saygın yurttaşları Fransızca'nın yönetim, yargı ve siyasi hayatta kullanılmasını kabul ettirmeyi başarmışlardır. 26 Temmuz 1843 tarihli yasayla Fransızca ilköğretim okullarına

© SIP

girmiştir. Böylece Fransızca da Almanca gibi zorunlu ders olmuştur. Herkesin istediği zaman Almanca veya Fransızca kullanabileceğinin öngörüldüğü 1848 anayasasında iki dillilik belirlenmiştir.

19. yüzyıl süresince Lüksemburglular günlük yaşamda Fransızca ve Almancanın yanısıra yüzyılın sonuna kadar *Lëtzebuenger Däitsch* (Lüksemburg Almancası) denen Mozelfrenkçe bir lehçe konuşmuşlardır. Ulusal duyguların gelişmesiyle sonunda *Lëtzebuergesch* Lüksemburgluların anadili olmuştur. İlköğretim okullarında 1912'den itibaren ders olarak okutulmuştur. Lüksemburglular kendi dillerine olan sıkı bağlılıklarını herşeyden önce ikinci Dünya Savaşı sırasında, Lüksemburgca direnişin ve ulusal dayanışmanın sembolü olduğunda, ülkenin Alman işgal güçlerince zorla cermenleştirilmesine bu dille cevap vererek, göstermişlerdir.

© SIP

Bugünkü durum

İlk kez dillerin düzenlendiği 24 Şubat 1984 tarihli yasa ile Lüksemburg dilinin kimliği resmi olarak tanınmış ve Lüksemburgca ülkenin resmi dili olmuştur. Almanca ve Fransızca ile birlikte Lüksemburgca yönetim ve yargı dilidir ve böylece Lüksemburg dili ilk kez yönetime girmiştir.

Lüksemburgcanın 1989'da Avrupa düzeyinde Lingua programı - dillerin öğretim ve öğreniminin desteklenmesi kampanyası, ile tanınması onun sosyo-kültürel önemini teyit etmiştir.

1999 yılında Conseil permanent de la langue luxembourgeoise (Lüksemburg Dili Daimi Konseyi)'nin kuruluşu ve yazım reformu sayesinde artan Lüksemburgca kitap (ders kitapları, dilbilgisi kitapları, sözlükler) talebine cevap vermek mümkün olmuştur.

1 Ocak 2009'da yürürlüğe giren 23 Ekim 2008 tarihli Lüksemburg Vatandaşlık Yasası'nın vatandaşlığı alabilmek için diğer koşullar yanında yeterli derecede aktif ve pasif Lüksemburgca dilini bilmeyi şart koşması diğer önemli bir aşamadır. Böylece dil bilgisi uyum faktörü olarak tanınmıştır.

Lüksemburgcanın değerinin yükseltilmesi 22 Mayıs 2009 tarihli yasada da yansımaktadır. Bu yasada Lüksemburgca öğretmenliği ve "Zertifikat Lëtzebuenger Sprooch a Kultur" (Lüksemburg Dil ve Kültür Sertifikası) düzenlendi. Bu sertifika Lüksemburgca dil ve öğretme yetileri ile Lüksemburg uygarlığı ve kültürü alanlarındaki bilgiyi belgelemektedir. 2009/2010 akademik yılından beri Lüksemburg Üniversitesi "master en langues, cultures et médias - Lëtzebuenger Studien" (diller, kültürler ve medya master programı - Lüksemburg Araştırmaları) adlı yüksek lisans yapma imkanı sunmaktadır. Böylece ilk kez bir üniversitede Lüksemburg dili, edebiyatı ve kültürü okumak mümkün olmuştur.

Tarihsel olarak gelişen ikidillilik çeşitli göç dalgaları nedeniyle çokdilliliğe dönüşmesine ve burada yaşayan yabancıların nüfusun hemen hemen yarısını teşkil etmesine rağmen, Fransızca ve

Almanca'yı geri plana atma fikri kimsenin aklına gelmez. Bu iki dilin önemi sadece siyasi alanla sınırlı değildir, aynı zamanda Roman ve Cermen dünyalarının yan yana yaşamasından meydana gelen ulusal kimliğin de ifadesidir. Fransızca ve Almanca'nın muhafaza edilmesi sayesinde Lüksemburg Roman ve Cermen kültürlerinin ve diğer birçok çağdaş kültürün karşılaştıkları sembolik yer olarak kalmıştır. Lüksemburgcanın tanınması geleneksel ikidillilik için bir güçlenme ve zenginlik anlamına gelmektedir.

© SIP

Çokdilliliğin sosyo-politik boyutu

Çokdillilik ülkenin günlük hayatına kök salmış ve toplumun bütün düzeylerine damgasını vuran bir gerçektir.

Genelde işyerinde, okulda ve/veya evde en çok konuşulan dil ulusal dil olan Lüksemburgcadır. İkinci sırada, Lüksemburg'taki Portekizce konuşan büyük toplumdaki Portekizce, sonra Fransızca ve Almanca gelmektedir. Her bir alanda dil durumu incelendiğinde ise ortaya daha nüanslı bir tablo çıkmaktadır.

Politika

Parlamentoda dil kullanımı konusunda kesin bir düzenleme yoktur, bu sayede milletvekilleri istedikleri dili kullanabilirler. Düzenli müzakereler Lüksemburgca yapılır ve hükümete yönelik sorular genelde Fransızca dile getirilir. Buna karşın yasalar yalnızca Fransızca yazılır.

© SIP

Yönetim

1984 tarihli yasaya göre yönetim ve yargı alanlarında "Fransızca, Almanca veya Lüksemburgca kullanılabilir". Yurttaşlar yönetimlere verecekleri dilekçeyi bu üç dilden birinde yazabilirler. Yönetim ise cevabında "olanaklar ölçüsünde" dilekçe sahibinin kullandığı dili kullanmak zorundadır. Günlük işlerde yönetimlerde yazı dili olarak Fransızca, konuşulan dil olarak (iş ve iletişim için) Lüksemburgca tercih edilir.

Eğitim

Lüksemburg eğitim sisteminde diller önemli bir yere sahiptir. Öğretim ve eğitim sisteminin çok dilli geleneği öğrencilere muazzam avantajlar, aynı zamanda gitgide artan heterojen bir öğrenci topluluğu açısından meydan okumalar oluşturuyor. Öğrencilerin hemen hemen yarısı evlerinde ilk dil olarak Lüksemburgca olmayan bir dil konuşuyor.

Almanca ilköğretim okulunun ikinci öğretim döneminin ilk yılından (6 yaşında) itibaren okutulur, Fransızca ise bunu izleyen yıldan itibaren eğitim planında yer alır. İlköğretimde, orta öğretimin ilk yıllarında ve teknik orta öğretimde ders dili Almancadır. Orta öğretimde dördüncü yıldan itibaren Fransızca hakim olur.

Orta öğretimde ve teknik orta öğretimde belli bir zamandan sonra İngilizce dahil olur. Orta öğretim öğrencileri ek olarak Latince, İspanyolca veya İtalyanca seçebilirler.

Tüm okul süresi boyunca dil dersi diğer tüm derslerin toplam saat sayısının % 50'si kadardır.

Medya

Fransızca geleneksel günlük gazetelerde ve belli haftalık gazetelerde son zamanlarda daha büyük bir itibar görüyorsa da, yazılı medyada öteden beri Almanca tercih edilir. Buna karşın Lüksemburgca yazılan makaleler daha çok istisna olarak kalır.

© SIP/Charles Caratini

Lüksemburg'da yaşayan belirli yabancı topluluklara ve sınırötesinden gelecek çalışanlara yönelik çeşitli basın ürünleri - günlük gazeteler, haftalık gazeteler ve süreli yayınlar - son yıllarda yeni piyasaya çıktı; bunlar tamamen Portekizce, Fransızca, veya İngilizce dilinde kaleme alınmıştır.

Ülke çapında veya yöresel radyolarda genelde Lüksemburgca hakimdir. Diğer dillerin konumu (daha çok Fransızca ve İngilizce) yapılan programa veya hitap ettiği dinleyiciye göre değişmektedir.

Tüm ülkeye yayın yapan ek televizyon kanalı salt Lüksemburgca programlar yayınlar, ama haberler Fransızca ya da Almanca altyazılı olarak sunulur. Bundan başka 2008 sonbaharından beri beş dakika Fransızca kısa haberler yayınlanır.

Kültür

Çeşitli dillerin hepsi, her ne kadar önemi sanat alanına göre farklılık gösterse de, Lüksemburg'un kültür yaşamında bir rol oynarlar.

Bu arada Lüksemburgca dilinde edebiyat üretiminde ve yayınlarda benzersiz bir canlanma yaşanırken, aynı zamanda ilgili yazarın dilsel afinitesine göre sayısız eser Fransızca ve Almanca dillerinde yayınlanmaktadır. Yayınevlerinin yayımladığı eserler, özellikle Fransızca ve Almanca dillerinde yayınlar olduğu gibi Lüksemburgca ya da İngilizce

eserler ya da başka dillerde de olan yayınlardır. Bunun yanısıra bazı yayınevleri yalnızca bir belirli dilde yayınlar satmaktadır. Bunlar, 24 Şubat 1984 tarihli dillerin düzenlemesiyle ilgili yasada ön görülen dillerin en azından üçünde kullanıcılara; 24 Haziran 2010 tarihli kamu kütüphanelerle ilgili yasa kapsamında, en önemli bilgi ve kültürel alanlarda güncel eserlerin koleksiyonunu sunmakla zorunlu tutulur.

Tiyatro eserleri gerek Lüksemburglu gruplar gerekse Almanya, Fransa ve Belçika'dan gelen büyük topluluklar tarafından orijinal dil Lüksemburgca, Fransızca, Almanca veya İngilizce sahnelenir.

Sinemalarda yabancı filmler daima orijinal dilde ve Fransızca, Hollandaca veya Almanca altyazılı olarak gösterilir.

Meslek ve toplum

Yer ve duruma göre değişen birçok dilin yanyana bulunmadığı hatta aynı zamanda kullanılmadığı bir toplumsal hayat düşünülemezdi.

Çalışan nüfus çoğunlukla yabancılardan – Lüksemburg'da yaşayan yabancılar ve Fransa, Belçika ve Almanya'dan gelen sınırötesi çalışanlar – oluştuğu için en çok konuşulan dil Fransızcadır, onu Lüksemburgca, Almanca, İngilizce ve Portekizce izler.

Fransızca öncelikle ticaret, otel ve gastronomide ve esas itibarıyla başkent ve çevresinde kullanılır. Ülkenin kuzeyi Lüksemburgcanın Fransızcadan daha sık kullanıldığı tek bölge olması nedeniyle bir istisna teşkil eder.

İngilizce Avrupa kurumlarında, bankacılık sektöründe ve sanayide çalışan büyük bir yabancı topluluğunun kullandığı iletişim dilidir.

Portekizli göçmen toplumunun geniş olması sebebiyle Portekizliler gerek iş yerinde gerekse çalışmadıkları zamanlarda kendi anadillerini kullanırlar.

Lüksemburgca birkaç söz

<i>Moien</i>	İyi günler
<i>Äddi</i>	Görüşmek üzere
<i>Jo</i>	Evet
<i>Nee</i>	Hayır
<i>Wann ech geliift</i>	Lütfen
<i>Merci</i>	Sağolun (teşekkür ederim)
<i>Gär geschitt!</i>	Bir şey değil!
<i>Wéi geet et?</i>	Nasılsın?

YARARLI ADRESLER

Ministère de la Culture (Kültür Bakanlığı)

4, boulevard F.D. Roosevelt
L-2450 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-86600
info@mc.public.lu
www.gouvernement.lu/ministeres-administrations

Université du Luxembourg (Lüksemburg Üniversitesi)

162A, avenue de la Faiencerie
L-1511 Luxembourg
Tel.: (+352) 46 66 44-6000
www.uni.lu

Institut national des langues (Ulusal Dil Enstitüsü)

21, boulevard de la Foire
L-1528 Luxembourg
Tel.: (+352) 26 44 30-1
info@insl.lu
www.insl.lu

Önerilen web sitesi

www.cpl.lu

Lüksemburg anayasasına göre devlet eğitimi organize etmekle ve düzenlemekle yetkilidir. Bu nedenle okulların çoğu kamusal ve parasız kurumlardır. Ama aynı eğitim planlarına göre eğitim veren ve aynı mezuniyete hazırlayan paralı özel okullar da vardır. Devlet okullarının ve özel okulların yanısıra paralı ve başka eğitim planlarına göre eğitim veren ve bu nedenle diploması aynı değerde olmayan yabancı okullar da bulunur.

Okul sistemi

İlköğretim okulu

Eylül 2009'da yürürlüğe giren 6 Şubat 2009 tarihli yasa "İlköğretim Okulu" adı altında dört eğitim dönemine dağılan ilk dokuz okul yılını kapsar.

- Birinci dönem bir yıllık (seçmeli) erken çocukluk eğitimi ile iki (zorunlu) okul öncesi yılı kapsar. Erken çocukluk eğitimi 3 yaşından sonraki çocuklara yönelik olup, çocukların vatandaşlıklarına bağlı olmadan daha iyi sosyalleşmeleri

© Christof Weber/SIP

ve Lüksemburgcanın bütün çocukların iletişim dili olarak öğrenilmesi ile ilgili çabaların parçasıdır.

Erken çocukluk eğitimi ilgili yılın 1 Eylül tarihinden önce 4. yaşını dolduran çocuklar için zorunludur.

- İkinci, üçüncü ve dördüncü dönemler her birinin normal süresi iki yıl olan ilköğretimi oluşturur. İlköğretim ilgili yılın 1 Eylül tarihinden önce 6. yaşını dolduran çocuklara yöneliktir.

Orta öğretim ve teknik orta öğretim

İlköğretimden sonra öğrenciler uygun bir danışmadan sonra ya orta öğretim ya da teknik orta öğretime devam ederler. Orta öğretim (7 yıl) ilk aşamada öğrencileri yüksek okul eğitimine hazırlar. Teknik orta öğretim (branşına göre 6 ila 8 yıl) daha çok mesleki hayata ağırlık verir, fakat aynı şekilde yüksek okul eğitimine erişimi de sağlar.

Yüksek öğretim

Yüksek okul eğitimi el sanatları, ticaret, sanayi, sağlık meslekleri ve hizmetler gibi beş büyük alanda eğitim veren birçok teknik lise tarafından sunulmaktadır. Çeşitli uzmanlık alanlarını kapsayan ve iki ya da üç yıl süren bu eğitimlerden meslek yüksek okulu diplomasıyla (BTS – brevet de technicien supérieur) mezun olunur.

Üniversite öğrenim dalları 2003/2004 akademik yılından beri Lüksemburg Üniversitesi tarafından sunulmaktadır. Eğitim ve araştırma, eğitim ve araştırma çalışmalarının yatay ve disiplinler arası konuların dikkate alınarak düzenlendiği fakülteler ve disiplinler arası merkezlerde yürütülmektedir.

Üniversite eğitimi her biri bir akademik derece kazandıran üç basamak halinde sunulur. İlk basamak lisans (bachelor), ikinci basamak yüksek lisans (master) ve üçüncü basamak doktora (promosyon).

Üniversitenin görevlerinden biri de eğitim ve araştırma çalışmaları arasındaki gerekli ilişkiyi güvence altına almaktır. Bu nedenle üniversite temel araştırmalar, uygulamalı ve teknolojik

araştırma alanlarını genişletiyor. Araştırma çalışmaları kurumlar, örgütler, firmalar ile ulusal ve uluslararası araştırma kurumlarıyla yapılan sözleşmeler çerçevesinde projeler üzerinden yürütülmektedir.

Dil dersi

Öğretmenler özellikle ilköğretimin ilk döneminde öğrencileriyle Lüksemburgca konuşurlar. Burada amaç bütün çocukların, özellikle yabancı çocukların dil yetilerini geliştirmektir. Çünkü onların bu dille ilk karşılaştıkları yer çoğunlukla okuldur.

Dil dersi tüm eğitim süresi boyunca yüksek bir konumdadır. 6 yaşından itibaren, yani ikinci dönemin ilk yılında, çocuklar Almanca okuma yazma öğrenirler ve bu dil bütün ilköğretim derslerinde Fransızca dışında çalışma dili olarak kalır. Fransızca dersi ikinci dönemin ikinci yılında başlar.

Orta öğretim ve teknik orta öğretimin ilk üç yıl süresince Fransızca ve Matematik dışında bütün dersler Almanca yapılır. Orta öğretimin dördüncü yılından itibaren dil dersleri dışında diğer tüm derslerde çalışma dili Fransızca iken, teknik alanda orta öğretimde Almanca hakimiyetini korur. İngilizce ikinci yıldan itibaren, orta öğretimde ise öğrencinin seçtiği diğer diller (Latince, İspanyolca veya İtalyanca) ek olarak eğitilir. Bazı devlet liselerinde eğitim yalnızca Fransızca ya da İngilizce olarak verilmektedir.

Lüksemburgca orta öğretim ve teknik orta öğretimin alt sınıflarında haftada bir saat okutulur. Ülkede kısa bir süredir yaşayan öğrenciler uyum sağlama sınıflarında buna uygun geliştirilmiş yöntemlere göre Lüksemburgca öğrenir.

Lüksemburg'da az sayıdaki yabancı – Fransız, İngiliz, uluslararası – okullarda Almanca ve hatta Lüksemburgca'ya belli bir önem verilse de, Fransızca ve İngilizce merkezi bir konumdadır.

Çokdillilik olgusu Lüksemburg Üniversitesi'nde de kendini belli eder. 12 Ağustos 2003 tarihli kuruluşuna ait yasada çalışmaların "derslerin

çokdilliliği" temelinde yürüteceği vurgulanmaktadır. Üniversitenin dilleri Fransızca, İngilizce ve Almancadır. Çokdillilik sayesinde Lüksemburglu öğrenciler Fransızca, İngilizce ve Almanca konuşulan ülkelerin üniversitelerinde de okuyabilirler.

YARARLI ADRESLER

**Ministère de l'Éducation nationale,
de l'Enfance et de la Jeunesse
(Eğitim, Çocuk ve Gençlik Bakanlığı)**

29, rue Aldringen
L-1118 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-85100
info@men.lu
www.gouvernement.lu/ministeres-administrations

**Ministère de l'Enseignement supérieur
et de la Recherche
(Yüksek Öğretim ve Araştırma Bakanlığı)**

20, montée de la Pétrusse
L-2327 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-86619
www.gouvernement.lu/ministeres-administrations

**Université du Luxembourg
(Lüksemburg Üniversitesi)**

162A, avenue de la Faiencerie
L-1511 Luxembourg
Tel.: (+352) 46 66 44-6000
www.uni.lu

Önerilen web sitesi

www.education.lu

Zengin ve yüksek kaliteli sunumu, çokkültürlülüğü ve çokdilliliği ile dışarıdan gelen herkesi şaşırtmak Lüksemburg kültürünün özelliğidir. Günlük yaşama damgasını vuran ve Lüksemburg kültür yaşamının hızlı ve sürekli gelişimini belirleyen bu kıpır kıpır kültürel hareketlilik ziyaretçiyi beraberinde sürükler.

Lüksemburg'da kültür – güncel ama yine de tarihi

Lüksemburg tarihi ve coğrafi konumu nedeniyle ortaçağdan beri iki büyük kültür olan Fransız ve Alman kültürleri tarafından şekillenmiş olmasına rağmen, yerli kültür kendi özelliğini ve kimliğini koruyabilmiştir – geçmişten ve bugünden bir sentezi canlandıran “kişisel bir not”.

Ülke 1995'e hazırlanırken, Lüksemburg kültürü uluslararası övgü kazanabilmiştir. O zaman – 1994'te UNESCO'nun Dünya Miras Listesi'ne alınan – Lüksemburg kenti ilk defa Avrupa kültür başkenti olmuştur. Lüksemburg bugüne kadar bu ünvanı iki kez kazanan ilk şehirdir. Bunun için komşu ülkelerin sınır bölgeleri ile işbirliğine dayanan “Lüksemburg ve Çevre Bölgesi, Avrupa Kültür Başkenti 2007” adı altında yenilikçi bir konsept geliştirilmiştir.

1995'e hazırlık sırasında ve sonrasında birçok aynı şekilde iddialı ve büyüleyici kültür tesisleri kurulmuş ve yenilenmiştir: Mimar Christian de Portzamparc tarafından tasarlanan Philharmonie (Filarmoni Konser Salonu), Théâtre national du Luxembourg (Lüksemburg Ulusal Tiyatrosu), Ieoh Ming Pei tarafından inşa edilen Musée d'art moderne Grand-Duc Jean (Grandük Jean Modern Sanatlar Müzesi), Musée Dräi Eechelen (Dräi Eechelen Müzesi), Neimënster – Centre culturel de rencontre Abbaye de Neumünster (Neimënster – Kültür ve Karşılaşma Merkezi Neumünster Manastırı), Grand Théâtre de la Ville de Luxembourg (Büyük Lüksemburg Şehir Tiyatrosu), Esch-Belval'da Rockhal – Centre de musiques amplifiées (Rockhal – Rock Konser Salonu), Dudelange'da Centre national de l'audiovisuel (Ulusal Görsel-İşitsel Merkezi)...

Arkasında Musée d'art moderne Grand-Duc Jean ile Musée Dräi Eechelen
© Christof Weber/SIP

Kültürlerin kültürü

160'dan fazla milleti barındıran bir nüfusla, Avrupa'nın kalbinde bulunan Lüksemburg bir kültürler kaynağıdır. Buna göre saygı, hoşgörü ve açıklık çokkültürlü çevresi ile birçok olanak sunan ve aynı şekilde birçok dilin özelliğine sahip Lüksemburg'daki kültürü tanımlarlar.

Günlük hayatta kültür

Büyük olmamasına karşın Lüksemburg etkileyici sayıda kabiliyetli profesyonel sanatçıya, kültür kurumlarına ve mekanlara sahiptir. Kültür, insanların aktif veya pasif katılımlarına bağlı olmaksızın günlük yaşamlarının bir parçasıdır. Halk kültürü de çok yaygındır. Sanatsal ve yaratıcı potansiyel - öncelikle genç yeteneklerin - ve bütün Lüksemburg kültür çevresi devlet tarafından tam anlamıyla teşvik edilmekte ve desteklenmektedir ve ülke sınırları dışında daha da iyi tanınmayı hak etmektedir. Birçok Lüksemburglu sanatçıların uluslararası meslek dünyasında kabul edilmesinden dolayı ayrıyetten tanınmış kültür kurumlarıyla işbirliği ve ortaklıklar oluşmaktadır ve böylece zengin ve çok yönlü bir kültür sunumu doğal olarak ortaya çıkar.

(Yazan: Kültür Bakanlığı)

Philharmonie
© Jörg Hejkal

YARARLI ADRESLER

Ministère de la Culture (Kültür Bakanlığı)

4, boulevard F.D. Roosevelt
L-2450 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-86600
info@mc.public.lu
www.gouvernement.lu/ministeres-administrations

Önerilen web siteleri

Güzel sanatlar ve kültür, müzeler

www.culture.lu
www.statermuseum.lu
www.musee.lu

Edebiyat

www.bnl.lu
www.cnl.public.lu

Tiyatro

www.theatre.lu

Dans

www.danse.lu

Müzik

www.philharmonie.lu
www.rockhal.lu
www.ugda.lu

Mimari, kültür mirası

www.luca.lu
www.anlux.lu
www.ssmn.public.lu

Görsel ve işitsel medya, fotoğrafçılık

www.cna.public.lu
www.filmfund.lu

Büyük bölge

www.espaceculturelgr.eu
www.plurio.org

Yayınlayan
Lüksemburg Hükümeti Basın
ve Enformasyon Dairesi
Yayın Bölümü
33, bd Roosevelt
L-2450 Luxembourg
Tel.: (+352) 247-82181
Fax: (+352) 47 02 85
edition@sip.etat.lu
www.gouvernement.lu
www.luxembourg.lu

Çeviri
Wallner & Hutmacher

Sayfa düzeni
Repères Communication

ISBN 978-2-87999-259-4

Mart 2015

Bu broşürdeki bütün sayılar
Statec kaynaklıdır.

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Service information et presse

